

VINERI · 5 IULIE 2013 · ANUL LXIII NR. 27

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

Toleranța la români

**Cum a devenit ia uniformă la liceul din Jula
Primul CD cu cântări creștine de la grupul „Unic”**

CALENDAR ORTODOX

8 iulie, luni, Sf. M. Mc. Procopie; †) Sf. Mc. Epictet și Astion.
9 iulie, marți, Sf. Sfințiți Mc. Pangratie și Chiril; Sf. Mc. Andrei și Prov.
10 iulie, miercuri, Sf. 45 de Mc. din Nicopolea Armeniei.
11 iulie, joi, Sf. M. Mc. Eufimia; Sf. Olga, împărăteasa Rusiei; Cuv. Leon din Mandra.
12 iulie, vineri, Sf. Mc. Proclu și Ilarie; Sf. Veronica.
13 iulie, sâmbătă, Soborul Sf. Arhanghel Gavriil; Cuv. Ștefan Savaitul; Cuv. Sara n.
14 iulie, duminică, Sf. Ap. Achila; Sf. Mc. Just și Iraelie; Cuv. Nicodim Aghioritul. Duminica a III-a după Rusalii (Despre grijile vieții).

10 vorbe pe săptămână

BĂȘCĂLIE – (Arg. și fam.; în expr.) A lua (pe cineva) în bășcălie sau a face bășcălie (de cineva) = a-și bate joc (de cineva), a face de râș pe cineva. – Et. neclară. = KICSÚFOL, NEVETSÉGESSE TESZ, KIGÚNYOL (VKIT)

IMBECILIZA – I. Tranz. și refl. A aduce sau a ajunge în stare de imbecilitate; a (se) tâmpi, a (se) îndobitoci, a (se) idiotiza. – Imbecil + suf. -iza = MEGHÜLYÍT

ÎNNĂSCUT – Care aparține cuiva din naștere, cu care se naște cineva; congenital, nativ. – În + născut (după fr. inné) = VELESZÜLETETT

MANEA (plural: manele) – Cântec de dragoste de origine orientală, cu melodie duioasă și târăgănată. – Din tc. manî = KELETIES HANGZÁSÚ SZERELMES DAL

MITOCAN – Om cu comportări grosolane, vulgare; bădăran, mojik. – Mitoc + suf. -an = FARAGATLAN EMBER, BUGRIS

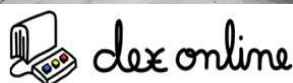
RIDICOL – Care stârnește râsul sau batjocura; caraghios. – (Substantivat, n.) Ceea ce este vrednic de râș, de batjocură; aspect caraghios, absurd. – Din it. ridicolo, fr. ridicule, lat. ridiculus = NEVETSÉGES

SUROGAT – Produs sau preparat care poate să înlocuiască un alt produs sau preparat cu care are unele proprietăți comune. – Fig. Contrafacere, falsificare. – Din germ. Surrogat = PÖTANYAG, PÖTLÖ

TOARCE – 1. A trage fire dintr-un caier și a le răsuci cu mâna și cu ajutorul fusului, pentru a obține fire care pot fi țesute; a forma fibre textile cu ajutorul unor mașini speciale. 2. (Despre pisici) A produce un sunet continuu, asemănător cu sfârâitul fusului (când cineva toarce). – Lat. torquere „a întoarce” = FON; (MACSKA) DOROMBOL

TOLERA – A îngădui, a permite o situație, un fapt (nepermis); a trece cu vederea. – A admite, a suporta. – Din fr. tolérer = MEGTŰR; ELTŰR

TOMBERON – Recipient (de tablă) în formă de semicilindru montat pe o osie cu două roți, care se folosește la transportarea pe distanțe mici a materialelor de construcție, a gunoaielor etc. (și care se descarcă prin răsturnare în jurul osiei sale). – După fr. tombereau = (SZEMETES) KUKA

Jula

Comemorarea a 30 de ani de la moartea pr. Teodor Misaroș

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria va organiza în ziua de sâmbătă, 13 iulie, de la ora 16.00, o festivitate de comemorare în amintirea răposatului vicar episcopesc, Teodor Misaroș, care s-a stins din viață cu 30 de ani în urmă. Părintele Misaroș, în cei 36 de ani de preoție, a păstorit credincioșii din Apateu, Săcal și Micherechi. Programul zilei va cuprinde un

Te Deum și parastas în memoria pr. Teodor Misaroș, cu începere de la ora 16.00 în Catedrala Sf. Nicolae din Jula, după care de la ora 17.15 va avea loc o rugăciune și depuneri de coroane la mormântul părintelui Misaroș, aflat în cimitirul din Orașul Mare Românesc din Jula. Evenimentul se va termina cu un vernisaj de expoziție fotografică și o recepție la sediul Uniunii Culturale din Jula.

A.B.

Seghedin

Un nou diplomat român își încheie misiunea în Ungaria

Pe 3 iulie și-a încheiat mandatul din Ungaria consulul gerant interimar Dan Constantin de la Seghedin, care a fost investit în această funcție în vara anului 2011, după ce din martie a activat deja ca și consilier diplomatic la Consulatul General al României

la Seghedin. Domnul Dan Constantin a avut printre sarcini și relația cu comunitatea românească din Ungaria, astfel a avut ocazia să-i cunoască pe românii din Ungaria cu bune și rele, cu succesele și insuccesele lor.

A.B.

Telefonul redacției: 661361-789

Poza săptămânii

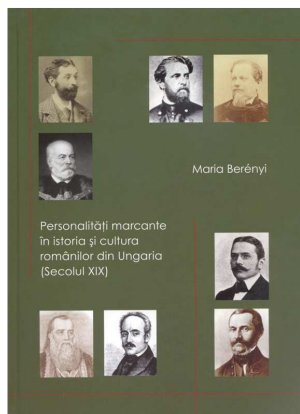

– Știți, domnule reporter, aici e un concurs de șah, nu de călărie...

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Vară
(foto: din arhivă)

Volume noi ale Institutului de Cercetări

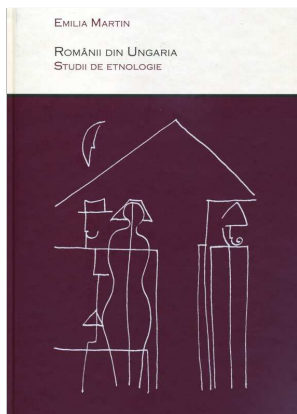

După reeditarea volumelor „Poveștile caselor” de Maria Berényi și „Vestigiile Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria”, de Emilia Martin și Elena Csobai, Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria a scos zilele trecute două noi volume: „Personalități marcante în istoria și cultura românilor din Ungaria” (secolul XIX) de Maria Berényi și „Românii din Ungaria. Studii de etnologie” de Emilia Martin.

Cartea Mariei Berényi prezintă câteva studii consacrate personalităților

marcante ale culturii românești din Ungaria secolului al XIX-lea. Volumul „se vrea un inedit demers publicistic și memorialistic, reunind prezentarea unor ilustre personalități ale vieții academice, științifice, universitare, cultural-artistice, politice și eclesiastice”, se arată în argumentul cărții. Din noua carte a Mariei Berényi îi putem cunoaște, printre alții, pe Petru Maior, Ioan Naco, Moise Niccoară, Eftimie Murgu, Andrei Șaguna, Alexandru Mocioni, familiile Grabovsky, Sina sau Gojdu, și multe alte personalități marcante ale culturii românești.

Emilia Martin ne invită în volumul „Românii din Ungaria. Studii de etnologie” să cunoaștem tradițiile, credințele, particularitățile etnice ale românilor din Ungaria. Sunt adunate la un loc câteva din studiile autoarei din ultimii ani, cele mai multe tratând cultura materială a românilor din Ungaria. Pe lângă articole

lele în limba română, volumul cuprinde și șase scrieri în limba maghiară despre textile, despre credințele legate de morți sau despre metodele populare de vindecare a bolilor.

Aceste două volume editate recent de către Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria vor fi urmate săptămânile viitoare de către altele, toate acestea datorită sprijinului financiar însemnat primit pe 2013 din partea Ministerului Resurselor Umane de la Budapesta.

E.Ș.

EDITORIAL

Toleranța la români

Am fost recent la o nuntă în România. La o nuntă românească, cu mireasă și mire români. Unde se cânta pe lângă muzică populară românească și muzică ușoară internațională, și muzică sârbească și ungurească. De ce? Nu prea știu. Dacă-mi folosesc mintea din Ungaria, nu am cum să înțeleg acest lucru. Nu am fost niciodată în Ungaria la o nuntă ungurească unde să se fi cântat în română sau slovacă sau sârbă. Doar pentru că acestea ar fi popoare vecine și prietene. Ungurii nu fac așa ceva nici din greșală. La nunțile ungurești se dansează numai pe așa-numitele melodii „lakodalmas”, adică muzică de nuntă țigănească. La nunta din România nici mirii, nici rudele nu au fost de altă naționalitate decât româna, și totuși s-a cântat și dansat ungurește și sârbește. Răspunsul la astfel de întâmplări eu, personal, îl găsesc în toleranța înăscută a românului.

Toleranța românilor față de străini a fost apreciată sau dezapreciată după cum erau vremurile. La începutul secolului XX, mulți intelectuali români au susținut această gândire excepțională a românilor. Unul dintre aceștia a fost politicianul Aurel C. Popovici, care în 1910 spunea: „Noi pe nimeni n-am asuprit, n-am jupuit. Noi pe nimeni n-am pus pe rug pentru credința lui, pe nimeni n-am căutat să-l desbrăcăm de naționalitatea lui, de sufletul lui. Neam de oameni blând și bun și cu frica lui Dumnezeu, românii au fost și sunt un popor de o evanghelică toleranță și înțelepciune, ca puține altele”. În 1938, scriind despre convertirea unor evrei la creștinism în Moldova din prima jumătate a secolului al XIX-lea, folcloristul Artur Gorovei susținea, jumătate cu mândrie, jumătate cu indignare: „Toleranța moldovenilor a întrecut, totdeauna, orice imaginație”. Și convingerea academicianului Simion Mehedinți era asemănătoare: „Sentimentul de toleranță a existat la noi într-o măsură excepțională”, țărânul român fiind „omul cel mai tolerant din Europa”.

La rândul său, în anul 1936, Emil Cioran se revolta împotriva faptului că românii ar fi „un popor prea bun, prea cumsecade” cu străinii, pentru că toleranța ar duce la „falimentul nostru sigur”. „Nu există o ființă mai bună decât românul. Acesta este dezastrul”. Cioran răstoarnă înțelesul termenilor tradiționali. „Bunătațea” și „omenia” pentru Cioran ar fi false „virtuți naționale”, fiind mai degrabă vicii, care „ne-au ținut în loc atâta vreme”. Un alt mare gânditor, Mircea Eliade crede că acest tip de reacții sunt generate de un „imbecil complex de inferioritate” față de străini. Părerea lui este că: „Toleranța noastră «proverbială» este o tărie, nu o slăbiciune... Nu înțeleg de ce tipăm: primejdie! Unde e primejdia? Că sunt minoritari prea mulți la posturile de comandă? Îi vom scoate prin concurență, prin propriile noastre forțe, prin legi de administrație la nevoie – dar de aici până la primejdia «românismului», mai e cale lungă...”.

Este toleranța înăscută a românilor o tărie sau o slăbiciune? O întrebare mult prea complicată pentru a răspunde categoric. Cert este că toleranța românilor uneori merge până la o extremă dăunătoare caracterului național. Cunosced mulți români, unii chiar cu școală, care acceptă fără doar și poate înjurăturile la adresa românilor. Adică înjurăturile la adresa lor. Românii sunt leneși, sunt hoți, sunt nespălați, etc. Ba unii le tratează ca pe niște bancuri. Nu fac bine. Mai devreme sau mai târziu, după răs urmează plâns. Râsul celor de azi poate aduce după sine plânsul celor de mâine.

Toleranța e sănătoasă numai până când nu ajunge la limita ridicolului.

Eva Șimon

Micul muzeu al otlăcanilor

Sălile de expoziție de la Casa parohială a bisericii ortodoxe din Otlaca-Pustă adăpostesc o vastă colecție reprezentativă pentru civilizația și cultura tradițională din Otlaca și împrejurimi. Expoziția permanentă, de care se îngrijește Asociația Culturală Română „Mihai Purdi”, a fost deschisă pentru prima dată în anul 2010, adunată de o mână de oameni care au dorit ca obiectele bunicilor lor să nu se piardă, astfel

că au pus bazele unei importante colecții etnografice. De la câteva obiecte care au fost primite prin donație la început, expoziția numără în prezent sute de obiecte de uz casnic, veșminte, țesături, mobilier, etc., expuse în trei încăperi. Președinta asociației, Eva Bocsor Karancsi, ne-a informat că recent a fost nevoie de o refacere a expoziției din cauza stării de degradare a vechii clădiri în care se află, tavanul s-a

umezit în urma precipitațiilor și a fost nevoie de renovarea și zugrăvirea încăperilor. Astfel, de sărbătoarea hramului bisericii ortodoxe „Înălțarea Domnului” din Otlaca-Pustă, când s-a sărbătorit și un secol de la înființarea parohiei în localitate și, totodată, a fost organizată și ziua românilor din sat, expoziția a fost rearanjată.

În anul 2010, la un an după deschiderea acestui mic „muzeu” al otlăcanilor, Asociația Culturală Română „Mihai Purdi” a tipărit un catalog de imagini despre obiectele și lucrurile care alcătuiesc sala de expoziție a românilor din Otlaca. Publicația este intitulată „Moștenire de la bunici la Otlaca-Pustă”. Broșura a apărut cu un sprijin de la Fondul Național Civil, în îngrijirea Editurii NOI din Jula. După refacerea expoziției actuale, președinta Eva Bocsor ne-a spus că este în pregătire pentru tipar cea de-a doua ediție a catalogului.

A.B.

Conferință preoțească la Julia

Cu binecuvântarea și sub conducerea Preasfințitului Părinte Siluan și în organizarea Parohiei din Julia, Orașul Mare Românesc, sâmbătă, 22 iunie, la Reședința Episcopală din Julia s-a desfășurat o conferință preoțească misionar-pastorală la care au participat clericii Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria și care a fost dedicată Anului Omagial al Sfinților Împărați Constantin și Elena în Patriarhia Română.

Conferința a fost precedată de Sfânta Liturghie Arhierască săvârșită în Catedrala Episcopală, în cadrul căreia Ierarhul și clericii Episcopiei au trăit, din nou, atmosfera de comuniune frățească ortodoxă și potrivit tradiției, în această Sâmbătă a Rusaliilor, numită în popor și a „Moșilor de vară”, s-au rugat împreună pentru odih-

na sufletelor credincioșilor și preoților Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, dar și a tuturor celor din veac adormiți întru nădejdea Învierii și a dobândirii vieții celei veșnice prin Jertfa răscumpărătoare a Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

În cadrul conferinței, după cuvântul de binecuvântare și de întâmpinare, rostit de Preasfințitul Părinte Episcop Siluan, care a evocat rolul Sfinților Împărați Constantin și Elena în afirmarea și răspândirea credinței creștine în Imperiul Roman, dar și în întreaga lume, au fost prezentate două referate, pe aceeași temă, de către părințele Ilie Ciocan, de la Parohia Bătania („Biserica Creștină și Statul Imperial în timpul Împăratului Constantin cel Mare – Edictul de la Mediolan, 313”) și părintele Ionuț Teodor

Negrău, de la Parohia Săcal („Rolul lui Constantin cel Mare în încreștinarea Imperiului Roman”). Partea a doua a conferinței a fost rezervată discuțiilor legate de teme expuse, dar și de alte probleme curente ale Episcopiei, după care a urmat o agapă frățească, oferită din partea parohiei de la Julia Mare. Conferința Preoțească de la Julia a fost prima dintre cele două conferințe preoțești care se organizează anual de către Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria și ea s-a înscris în seria de manifestări închinete cinstirii după cuviință a Sfinților Împărați Constantin și Mama sa, Elena, care se desfășoară în acest an în toate Eparhiile Patriarhiei Române, din țară și din străinătate, informează Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Rugăciune pentru lectură

Părintele Arsenie Boca a spus: „În mintea strâmbă și lucrul drept se strâmbă.” Pe cât de important este ceea ce intră în sufletul nostru (vedem, citim, auzim), pe atât de important este și modul în care păstrăm și ne folosim de acel lucru. Cumva, degeaba ascultă un om nenumărate cuvinte-predici despre iertare, smerenie și dragoste, dacă el se îndreptățește în continuare în patimile sale. Tot părintele Arsenie a spus: „Cea mai lungă cale este calea care duce de la urechi la inimă.” Astfel, calea care duce de la informație la convingere este cea mai grea, dar și cea mai importantă din viața noastră.

Lectura este de mare folos vieții noastre. Când sufletul nostru primește cuvinte vii, el capătă viață numai în măsura în care se și unește cu ele, străduindu-se să le păstreze nealterate de propriile patimi și să le întrupeze în fapte bineplăcute lui Dumnezeu.

Cuvântul lui Dumnezeu nu este atât informație, cât trăire vie a tainelor lui Dumnezeu. Pentru aceasta, cuvintele lui Dumnezeu și ale sfinților Săi trebuie citite având în noi Duhul lui

Dumnezeu. Lectura duhovnicească trebuie precedată și însoțită de rugăciune smerită. Acela care citește cu mândrie scrierile Sfinților Părinți sau cărțile Sfinței Scripturi nu va putea pătrunde niciodată adâncul de taină al cuvintelor dumnezeiești, ci va rămâne numai la nivelul firesc al darului său intelectual. Lectura duhovnicească, atunci când înlocuiește rugăciunea, este asemenea dorinței de a citi despre o persoană, în loc de a o întâlni pe aceasta. Când lectura este săvârșită în Duhul lui Dumnezeu, aceasta naște în noi credința statornică și dorința profundă de a petrece o viață smerită și bineplăcută lui Dumnezeu.

„Iubirea lui Dumnezeu față de cel mai mare păcătos este mai mare decât iubirea celui mai mare sfânt față de Dumnezeu.” Arsenie Boca

Slujbă de Sf. Apostoli Petru și Pavel la Bichișciaba

În cadrul Sfintei Liturghii, duminică, 30 iunie, în Biserica Ortodoxă din Bichișciaba a avut loc și un eveniment legat de proiectul european transfrontalier comun privind dezvoltarea turismului religios între Ungaria și România, proiect HURO, câștigat de Episcopia din Julia și Arhiepiscopia Aradului.

La slujbă au fost invitați oaspeți de la Arad, Parohia Micăla Veche II, în frunte cu Părintele Vicar Eparhial Iacob Bupte și corul parohiei arădene. La liturghie, alături de preotul paroh Teodor Marc a slujit pr. Alexandru Șereș, paroh la Aletea și preoți din Ro-

mânia. În cuvântul de învățătură, pr. Iacob Bupte a vorbit despre Sfinții Apostoli Petru și Pavel, care au fost sărbătoriți cu o zi mai devreme, pe 29 iunie.

Cu ocazia acestei sărbători au fost felicități toți cei care poartă numele de Petru și Pavel, a celor doi sfinți, care au fost martirizați la Roma în timpul persecuției împăratului Nero din anul 67.

La slujba de la Bichișciaba au fost prezenți și credincioși de la parohiile din Micherechi, Chitighaz, Ciorvaș și Újkígyós. Evenimentul s-a încheiat cu o agapă frățească.

A.C.

15 locuri la studii în România pentru tinerii din Ungaria

Marti a apărut pe site-ul Ministerului Educației din România (www.edu.ro) oferta locurilor în ciclul I (licență), subvenționate de stat „cu bursă” sau „fără taxă, fără bursă”, pentru tinerii etnici români din Ungaria, în anul universitar 2013–2014.

Anul acesta, numărul locurilor este 15. Aceste 15 locuri sunt 6 cu bursă și 9 fără bursă. Toate cele 15 locuri sunt cu scutire de plata taxelor de școlarizare și cu cazarea gratuită a studentului în campusurile universitare. Cele 6 (cu bursă) presupun o bursă în lei, celelalte 9 (fără bursă) nu reprezintă această sumă, deci diferența între locurile cu bursă sau fără bursă o reprezintă o sumă oarecare primită de elev în plus.

Locurile cu bursă sunt următoarele:

1 loc la Universitatea Politehnică Timișoara (domeniul Calculatoare și Tehnologia informației) și 5 locuri la Universitatea de Vest Timișoara (1 loc – Educație fizică și sport, 1 loc – Psihologie, 1 loc – Economie, 1 loc – Drept și 1 loc – Științe umaniste, Limbă și literatură).

Cele 9 locuri „fără taxă, fără bursă” sunt: 3 locuri la Universitatea Babeș-Bolyai Cluj (2 locuri pentru Relații internaționale și studii europene și 1 loc la Științe umaniste, Limbă și literatură); 3 locuri la Universitatea de Vest Timișoara (1 loc la Psihologie, 1 loc la Finanțe și 1 loc la Arte vizuale); 3 locuri sunt pentru UMF VB Timișoara (2 locuri pentru Medicină și 1 loc la Medicină dentară).

În acest an, dosarele tinerilor

etnici români din Ungaria, care optează pentru bursă de studii în România, vor fi preluate de o comisie a reprezentanților Ministerului Educației Naționale la sediul Consulatului General al României la Jula.

Solicitanții unor astfel de burse sunt așteptați personal în perioada 11–13 iulie, la sediul Consulatului din Jula (str. Munkácsy nr. 12), în vederea depunerii dosarului.

Tinerii care nu au absolvit Liceul „Nicolae Bălcescu” de la Jula, sunt rugați să facă demersurile necesare înainte de a se prezenta la sediul Consulatului, pentru a avea traduse în limba română diploma de bacalaureat și foaia matricolă, eliberate de instituția ungară de învățământ liceal absolvită.

A.B.

Tabără de iconografie la Budapesta

În perioada 1–6 iulie, la Capela Ortodoxă din Budapesta, în organizarea Autoguvernării românești a sectorului VII, a parohiei și a centrului monahal, se desfășoară o tabără de iconografie. La această tabără participă un grup de copii români din Budapesta care, sub îndrumarea părintelui *Cosmin Pop* din Jaca, învață meșteșugul pictării icoanelor pe sticlă. Duminică, 7 iulie, după Sfânta Liturghie de la capela din Budapesta va fi vernisată expoziția de icoane pe sticlă din lucrările realizate de copii în această tabără.

A.B.

Recitindu-l pe Shakespeare...

Cea de-a 50-a stagiune a Teatrului Cetății din Jula, care are în program și Festivalul Shakespeare, îl va avea printre protagoniști și pe actorul *Emil Boroghina*, directorul Festivalului Shakespeare din Craiova. Actorul român va susține spectacolul cu titlul „Recitindu-l pe Shakespeare...” în seara zilei de 12 iulie, cu începere de la ora 20.30. Biletul de intrare costă 1500 ft și poate fi cumpărat la Teatrul Cetății din Jula sau online (www.gyulaivarszinhas.hu).

E.Ș.

Stela și Arșinel la Arad

Muzică românească veche, spectacole de operă și balet, comedii, dar și un recital de jazz la acordeon, sunt doar câteva dintre evenimentele programate să se desfășoare, în lunile iulie și august, la Teatrul de Vară din Arad.

Printre protagoniștii acestor

spectacole sunt *Stela Popescu*, *Alexandru Arșinel*, *Rona Hartner*, *Emy Drăgoi* și actorul *Horațiu Mălăele*.

În data de 10 iulie, cuplul Stela Popescu și Alexandru Arșinel vor fi protagoniștii unui spectacol de comedie, care va începe la ora 19.00.

Pe scurt...

SEGHEDIN

Autoconducerea Românilor din Seghedin, în colaborare cu Catedra de Limba și Literatură Română a Universității din Seghedin rememorează anual momentul semnării, de către Nicolae Bălcescu și Kossuth Lajos, a Proiectului de împăciuire româno-maghiar, la 14 iulie 1849. Cu această ocazie, pe 13 iulie, la Seghedin va avea loc depunerea de coroane la placa memorială Kossuth-Bălcescu, din piața Klauzál, la ora 17.00, după care la Primăria orașului Seghedin, sala Lechner Lajos (etaj 1) va avea loc o sesiune de comunicări științifice despre perioada pașoptistă.

MICHERECHI

Sâmbătă, 6 iulie, la școala generală din Micherechi va avea loc festivitatea de încheiere a sezonului de tenis de masă. Evenimentul este organizat de Asociația de tenis de masă din localitate, iar la întâlnire, alături de echipa de tenis și invitații din localitate, sunt așteptați și prieteni din Salonta, Oradea și sponsorii principali.

SĂCAL

Asociația de naționalitate, de păstrare și promovare a tradițiilor din Săcal organizează, în perioada 8–12 iulie, tabăra de dansuri populare din Săcal. *Eva Bonța Túri*, vicepreședinta asociației ne-a informat că anul acesta sunt așteptați numeroși elevi de la școlile generale din localitățile învecinate. Tot în perioada 8–12 iulie, la Săcal va avea loc și o tabără de creație cu 20 de copii de ciclul primar. Tabăra de creație este organizată de Școala de artă „Igazgyöngy” din localitate și se va desfășura în mai multe locații din satele învecinate, unde copiii vor putea face cunoștință cu meșteșuguri tradiționale.

BICHIȘCIABA

Festivalul fanfarelor „Zenit” de la Bichișciaba va fi organizat anul acesta între 18–20 august. La manifestare este invitată o fanfară compusă din instrumentiști din județul Arad și Bihor, condusă de dirijorul și compozitorul de muzică fanfastică *Gheorghe Moț* din Chitighaz.

Zece adevăruri despre pisici

1. Botul pisicii are „amprente” asemănătoare celor de pe degetele umane. Mai exact, ca și în cazul amprentelor umane, pe botul lor există tipare unice, specifice fiecărei pisici.

2. De fapt, pisicile nu văd pe întuneric. Ele văd, într-adevăr, mai bine decât omul pe lumină foarte slabă, dar pe întuneric total văd la fel de puțin ca oamenii. Adică, nimic.

3. Când o pisică vine la tine dând din coadă, te invită, de fapt, să îi miroși posteriorul. Pisicile folosesc mirosurile pentru a comunica și, prin urmare, ridicarea cozii este o expunere a glandelor și feromonilor. Este, în cele din urmă, echivalentul unei îmbrățișări sau a unei strângeri amicale de mână. Evident, în limbaj pisicesc.

4. 85% din durata unei zile pisicile nu fac nimic, absolut nimic. Dacă vă gândiți că, totuși, mănâncă, beau apă sau stau pe literă... ei bine, toate aceste „importante și obositoare activități” le ocupă, laolaltă, ceva mai puțin de 4% din timp.

5. Când vezi o pisică a cărei blană conține trei culori diferite, poți paria că este o femelă. Culorile de pe blană sunt dictate de cromozomii X și Y și, în timp ce natura i-a permis masculului doar cel mult încă o culoare în afară de alb, femelelor le sunt permise până la două culori în afară de alb.

6. Pisicile își ascund excrementele în semn de respect pentru tine. Instinctul acesta s-a dezvoltat atât în încercarea de a-și ascunde mirosul și a evita astfel prădătorii, dar și pentru a-și arăta supunerea față de pisica dominantă. În cazul pisicilor de casă, pisica dominantă este chiar persoana care a adoptat-o.

7. Încă nu există o explicație științifică pentru motivele care le determină pe pisici să toarcă. Unii cercetători susțin că frecvența sunetelor emise în timpul torsului ar avea efecte benefice asupra sănătății acestora. Este, însă, doar o teorie.

8. Când o pisică se freacă de piciorul tău face acest lucru pentru a-și marca teritoriul. O marcare care constă în mirosul pe care îl transferă, cu blana, pe piciorul tău.

9. Renumitul reflex de redresare – cel care le face pe pisici să cadă mereu în picioare – începe să se dezvolte la vârsta de 3-4 săptămâni. Și, până la vârsta de șapte săptămâni, este perfect dezvoltat.

10. Pisicile nu torc doar atunci când le este bine, ci și atunci când nu se simt bine.

Haideți să scoatem copiii afară! (2)

Ai ghicit ce-ai auzit?

Se formează echipe. Se alege un conducător pentru fiecare echipă. Obiectele se pun pe masă. Jucătorii trebuie să recunoască obiectul ales de conducător doar după sunetul produs sau imitat de jucătorii celorlalte echipe.

Materiale: o sticlă, un pahar, o riglă, un clopoțel, o minge, un lanț de chei, un balon, un ceas etc.

Aici este marea petrecere?

Jucătorii, purtând pe cap niște monede mari din carton, vor parcurge un traseu plin de probe. Din carton se vor decupa cercuri cu diametrul de 15 cm. Cu ajutorul benzii se delimitează traseul și probele.

Jucătorii, în mod individual sau pe echipe, vor parcurge traseul stabilit purtând pe cap piesele din carton reprezentând monedele care nu trebuie să cadă pe jos, în caz contrar vor fi nevoiți să ia traseul de la capăt.

Parcursul este plin de probe:

1) un segment cu obstacole peste care trebuie să săriți sau să treceți pe sub ele;

2) un grup de anvelope peste care trebuie să treceți cu picioarele unite;

3) bătă de echilibru;

4) aruncarea cu precizie a unei mingi într-un cerc desenat pe pământ;

5) leagăn sau scândură de lemn așezată pe un buștean pe care să se urce și să se coboare.

Dacă un jucător termină parcursul și reușește să transporte monedele până la linia de sosire, poate să reînceapă traseul. Dacă jocul se joacă pe echipe, concurenții se pot schimba între ei. Traseul este realizat de mai multe persoane în același timp. De asemenea, există posibilitatea ca un jucător să poarte mai multe monede în efectuarea traseului, anunțând această intenție înainte de start, însă, dacă acestea îi cad de pe cap, jucătorul va ieși din joc pentru un număr de runde egal cu numărul de monedele pe care intenționa să le transporte. Învingători sunt jucători

ru sau echipa care a transportat cât mai multe monede până la linia de sosire.

Agentul de circulație fără fluier

Animatorul reprezintă agentul de circulație, care prin mișcarea brațelor indică jucătorilor ce mișcări trebuie să facă. Jucătorii trebuie să respecte ordinele și să ajungă cât mai aproape și să atingă animatorul.

Toți jucătorii se vor alinia la extremitatea unui câmp de joc. Educatorul se va așeza în partea opusă, la distanță de copii.

Când animatorul ridică brațul, jucătorii pot avansa, când lasă brațul, aceștia se opresc. Dacă întinde brațele, jucătorii fac un mic salt. Doi animatori, care stau printre jucători, vor fi arbitrii și vor elimina jucătorii care greșesc executarea comenzilor. Scopul jucătorilor este să ajungă la animator cel mai repede posibil.

Câștigă cine ajunge primul să atingă animatorul, fără să fie eliminat.

Știați că...?

...datorită duriității ridicate, cristalele de diamant pot fi șlefuite numai cu pulbere de diamant. Denumirea de diamant provine din limba greacă veche, unde adamas înseamnă de neînving. Primele diamante au fost aduse în Europa în jurul anului 327 î.Hr. de către Alexandru Macedon.

...planta de vanilie are florile galbene sau portocalii și cresc în buchete. Comestibil este doar fructul copt al florii (păstaia), iar aroma de vanilie este colectată din semințe și lichidul uleios care le înconjoară.

...albinele nu sunt făcute pentru zbor. Biologul Michael Dickinson a arătat că, în alcătuirea albinelor, raportul aripă-corp nu este echilibrat, motiv pentru care albinele trebuie să muncească mai mult pentru a zbura.

Primul CD cu cântări creștine al grupului „Unic” din Micherechi

Primul compact disc al tinerilor bisericii neoprotestante cu muzică creștină în limba română a apărut săptămâna trecută, pe 25 iunie. După cum am relatat deja, pe 11 iunie, un grup de 23 de tineri din Micherechi, de la bisericile penticostale nr. 1, Betel și cea baptistă, toți elevi ai liceului „N. Bălcescu” din Jula, s-a aflat în studioul de radio din Seghedin pentru realizarea unor înregistrări. Atunci și-au ales și numele formației.

Numele „Unic” devine din cuvântul „unitate”, ceea ce înseamnă coeziune, omogenitate, solidaritate, unire. Membrii grupului „Unic” sunt: Alexandra Bigu, Erica Bigu, Mario Bodnar, Valer Bodnar, Diana Bogdan, Ruben Rocsin, David Gurzău, Samuel Gherman, Emil Puha, Marc Puha, Daniel Somogyi, Cristian Somogyi, Adriana Somogyi, Lidia Somogyi, Tamara Miron, Carina Iuhas, Suzana Roșu, Ana Roșu, Enikő Rocsin, Carmen Solcan, David Cefan, Amanda Puiu și Cintia Hodișan.

„Îmi place foarte mult să aparțin de acest grup, pentru că noi dacă o să rămânem uniți și pe mai departe, atunci Dumnezeu prin noi poate lucra și mai mult. Unii oameni au nevoie de cântările, de mărturisirile noastre. Îmi place să vestesc ceea ce cred că există și trăiește. Ne-am unit la internat, pentru că ne-a plăcut să cântăm. Suntem foarte buni prieteni și suntem acum chiar o grupă unită, tineri uniți. Prin aceste cântări, am atras foarte mulți tineri și am depistat că au foarte multe probleme în viață, chiar dacă nu le arată. Sunt tineri ai căror părinți s-au despărțit și au foarte mari dureri. Am întâlnit tineri care la liceu l-au acceptat pe Dumnezeu și o să facă acest lucru și pe mai departe, chiar dacă acasă nu au biserici penticostale. Aș dori să facem tot posibilul ca să ținem acolo tineretul”, ne-a mărturisit Ruben

Rocsin, liderul tineretului bisericii penticostale nr. 1 din Micherechi.

Compact discul – distribuit după serbarea de încheiere a anului școlar de la liceu – conține 11 cântări: *E zi de sărbătoare, Isus iubit când vei veni, O lume întreagă, Cu suflet mă grăbesc* (Emil Puha), *Tu din vânturi faci solii, De-atâta ori la crucea ta, M-ai născut* (Enikő Rocsin, Ruben Rocsin), *Ține-mă în mână ta, Uimit de-atâta bogăție* (David Cefan), *Doar eu și casa mea* (Marc Puha), *Mai un munte, mai un drum*.

Ideea de a cânta în prag de sărbătoare la liceu a venit de la ei. S-au adunat câțiva tineri, au făcut repetiții și în aula liceului au încântat elevii și profesorii cu niște cântări despre Înviere. Această inițiativă a fost apreciată în special de către profesoarele, Mariana Oros Martin și Florica Santău.

Diana Bogdan ne vorbește despre acest început: „Doamna profesoară Mariana Oros Martin a avut ideea ca să alcătuim un grup, ca să avem o amintire pentru viitor. Ne-am bucurat când ne-a anunțat că pe 11 iunie ne ducem la

Studioul din Seghedin să înregistrăm cântările. Prima dată am crezut că e o glumă. Dar când ne-a cerut să alegem cântările, care am dori să apară pe CD, am realizat că treaba asta va fi serioasă. În ultima săptămână am făcut repetiții în fiecare seară.”

Tânărul de la biserica penticostală nr. 1, David Gurzău a cântat la pian, Ruben Rocsin la chitară, iar David Cefan a cântat la kehon.

„Sunt membrul bisericii penticostale din Jula. Nu demult la biserică am avut oaspeți din Franța, și de la ei am învățat să cânt la acest instrument, care, cred că provine din America”, ne explică David Cefan.

Stând de vorbă cu membrii grupului, am descoperit că pentru ei înseamnă o foarte mare bucurie

această unitate și cântarea în comun.

Carina Iuhas: „Suntem mulți și foarte uniți, și nu ne plictisim unii pe alții. Titlul CD-ului sugerează că Domnul să mă țină în palma Lui și să mă ajute să pot să trec peste încercări. Strofa: »Când oceanele cumplit vuiesc, Doamne, dă-mi puteri să biruiesc« are un mesaj și ne face să ne gândim la viață. În viața de toate zilele trecem prin foarte multe încercări. Chiar și viața este o încercare. Suntem deschiși unii față de alții și cântăm pentru Domnul din toată inima.”

Daniel Somogyi: „Sunt membrul bisericii penticostale Betel. Înainte de a înregistra cântările în studio, ne-am întâlnit de mai multe ori la biserică, am făcut mai multe repetiții. Pentru

mine înseamnă o bucurie, o creștere spirituală, pentru că dacă nu ne întâlnim în serile acestea, atunci nu eram atât de uniți cum suntem acum, nu ne iubeam atât de tare cum ne iubim acum. Bucuria aceasta înseamnă că suntem mai aproape de Dumnezeu. Nu pentru noi am cântat aceste cântări, ci pentru Dumnezeu.”

Mario Bodnar: „Marea majoritate a grupului suntem membri ai bisericilor penticostale nr. 1 și Betel, iar un prieten a venit de la biserica penticostală din Jula și este și un băiat de la biserica baptistă locală. Mă bucur că am reușit să avem un CD. Îmi place foarte mult unirea aceasta, pentru că avem multe de învățat unul de la altul.”

Marc Puha: „Acum că am fost solicitați să facem toată treaba aceasta, am părere bună despre ea. Îmi pare bine că mulți am cântat cu bucurie și nu au cântat din forță, deși a fost greu. Sunt mulțumit pentru acest CD și dacă va mai îngădui Domnul să mai facem un alt CD, sau vor mai dori și profesorii, atunci vom face din nou.”

La realizarea acestui CD au ajutat: Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi, Autogovernarea Românilor din Județul Bichiș, Autogovernarea de Naționalitate Română din Jula și Autoconducerea Românilor din Seghedin.

Ana Cioca

Tabără de dansuri populare la Chitighaz

Săptămâna trecută, în localitatea Chitighaz s-a desfășurat o nouă ediție a taberei de dansuri populare, la care au participat în jur de 25 de tineri pentru a învăța o nouă coregrafie, sub îndrumarea profesorilor și coregrafilor *Halmi Zoltán* și *Bacsá László*.

Tabăra a fost organizată de Școala de artă

„Kaláris”, care anul acesta a împlinit zece ani de existență. Conducătorul școlii de artă, profesorul *Halmi Zoltán*, ne-a informat că sâmbătă, 29 iunie, după serbarea de încheiere a taberei, o grupă de dansatori ai școlii de artă au susținut o coregrafie pe scena teatrului în aer liber de la Jula, la Festivalul internațional de dansuri populare

din zona Crișurilor, unde au prezentat dansurile de la Chitighaz.

O altă grupă, pe 29 iunie, a pus în scenă lungă de la Chitighaz și un joc de la Nădab, la serbarea de sfârșit de an a școlii de dansuri populare din Seghedin.

A.B.

Tabără internațională de creație

Asociația „Școala Liberă de Arte Plastice a județului Bichiș” organizează, în perioada 1–20 iulie, cea de-a 32-a ediție a Taberei internaționale de creație, care se desfășoară în localitatea Chitighaz, ne-a informat coordonatorul *Valeria Megyeri Hargittai*. Evenimentul se organizează de mai bine de trei decenii în această localitate și în fie-

care an participă foarte mulți creatori din România și Ungaria. Deschiderea evenimentului a avut loc luni, 1 iulie, în atelierele de creație ale Școlii profesionale „Harruckern János” din parcul Castelului Almásy din Chitighaz. Anul acesta, tabăra s-a extins cu un atelier de creație pentru copii, cu sprijinul unui proiect TÁMOP. Alături de creatori

și de artiști amatori vor participa la tabără și un număr mare de copii, în prima săptămână a taberei 46, a doua săptămână 26, iar în ultima săptămână 52. Tabăra are ca scop principal transmiterea dragostei pentru artă și frumos. Cu amănunte vom reveni într-un număr următor.

A.B.

Rețeta bunicii mele

Ai vreo prăjitură, un cozonac sau o mâncare cum numai bunica ta știe să o facă? Îți amintești de clipele când stăteai în bucătăria bunicii tale și te uitai la

ea ore întregi cum frământa, de exemplu, aluatul, câte condimente presăra în sarmale sau cum făcea „vărzarul”? Întrebați-o pe bunica voastră cum se prepa-

ră această mâncare preferată și scrieți rețeta într-un caiet aparte. Dacă aveți posibilitate, faceți și fotografii despre aceste bucate.

Rețetele (scrise în limba maghiară) trimiteți-le apoi prin poștă la adresa redacției „Barátság” (1519 Budapesta, căsuța poștală 452) sau prin e-mail: baratsag@upcmail.hu, indicând numele tău și al bunicii, de exemplu: „Așa prepară bunica mea, *Maria Rocsin Cefan*, vărzarul, semnat de *Nora Cefan*, elevă în clasa a 6-a”.

Aceste rețete ale naționalităților din Ungaria vor fi publicate în cartea de bucate a revistei *Barátság*, publicația naționalităților din Ungaria.

Dan Puric: „Nimeni nu mai gândește simfonic neamul românesc”

„Noi, ca popor, pentru a supraviețui, trebuie să ne retragem în munți – în cultură. Altfel ne calcă gorilele cu Jeep-ul.”

„Umorul are dimensiuni sacre, spre deosebire de bășcălie, care desacralizează totul. Bășcălia este de tip ateu, neantizant, ea își bate joc de orice fel de valori și repere. Acest sistem demolant al valorilor, care aparține omului mic, a ieșit în față. Și atunci a început să se creeze pe bandă rulantă doar acest gen de divertisment, invocând ratingul. Ceea ce este un fals, atâta timp cât excluzi alternativa. (...) Revenind la noncultură în sensul larg, efectele ei sunt dezastruoase în timp pentru consumatori. Hrana aceasta surogat devine din ce în ce mai agresivă și aproape o chestiune de șantaj. După 20 ani de imbecilizare, dacă oferi calitate, ea este respinsă, căci între timp s-a creat dependența. Vorba lui Socrate: piața este plină de lucruri de care n-am nevoie. Acum consumatorii au false necesități, false determinări.”

„Condiția actorului în societatea actuală s-a degradat cumplit. De la instrument ideologic a devenit hârtie igienică. Actorul este un supraviețuitor și este folosit pe gustul mitocanului care a luat puterea, în telenovele, în filme de doi bani, în care omul este dus în zona patologicului. Nimeni nu mai gândește simfonic neamul românesc. Ci la nivel de manea, de ciné-verité, de radiografie pulmonară nenorocită. Aștia văd doar colțul, gunoiul și fac filme tomberonice. În teatru e la fel. E degradant! Colegii mei nu au din ce să trăiască. Normal că sunt tentați de telenovele, cu sau fără conștiința că se prostituează. Artistul este o voce a societății; acum însă, actorul este doar un om cu dexterități, folosit de societate.”

„A fi fericit nu înseamnă a te izola de trecut. A fi fericit nu înseamnă a trăi în sensul primar, de primată sau ca meduza care are simetrie radială și se duce acolo unde-i hrana. Fericirea adevărată este, după unii care zic »a trăi pentru a avea«, bogăția. Sunt oameni care sunt fericiți dacă au vile, jeep-uri, mașini. Nu-i păcat în »a avea«. Un preot spunea că »banul e o funie care te poate coborî în iad sau te poate urca în rai, depinde ce faci cu ea«. Sunt oameni bogați care sunt minunați, care ajută, care dau, sunt bogații care sunt la a patra, a cincea generație. Oamenii care au un capital autentic nu trebuie acuzați. Îi acuzi pe cei cu bogății spontane, din astea care s-au făcut după '89.”

Cupa Internațională de Șah „Alexandru Hoțopan” 2013

După câteva săptămâni de pregătire, sâmbătă, 29 iunie, la sediul „Foaia românească” din Iula a fost organizată cea de-a IV-a ediție a competiției de șah „Alexandru Hoțopan”. La competiția cu caracter internațional au participat mai mulți jucători din mai multe orașe din România și Ungaria. Cei 34 de jucători au sosit din Arad, Oradea, Timișoara, Bichișciaba, Orosháza, Nyíregyháza, Chitighaz, Iula și Dunaújváros. De data aceasta, l-am avut în mijlocul nostru și pe maestru internațional Mózes Ervin din Arad. Dintre jucătorii români vechi din Ungaria, din păcate, numai Ioan Cefan și Petru Stan au luat parte la competiție.

Categoria A:
Profesioniști seniori: Mózes Ervin (maestru internațional), Alin Câmpeanu, Ladislau Kelly, Sorin Samu, Petró József, Deák Zoltán, Bányai István și Jakó Róbert.

Categoria B, juniori: Alb Flavius și Tamás Kornél
Categoria C, micii profesioniști: Petru Otlăcan jr, Bențe Gurău, Denis-Dean Alboni, Varga Tamás, Alexandru Paraschiv, Petronela Paraschiv, Csajbók Levente, Eduard Ștremgă și Diana Tudoran.

Categoria D, amatori seniori: Gheorghe Gázsó, Ioan Ruja, Ioan Cefan, Dr. Suzana Gurău, Sallay János, Paraschiv Vasile, Alboni Dan și Turák Ákos.

Categoria E, juniori: Bánszki Attila

Categoria F, micii amatori: Krasznai Csaba, Köllös Martin și Ökrös Zsombor

Categoria G, inactivi: Petru Stan și Horváth László.

De data aceasta arbitrajul a fost mult mai profesionist datorită faptului că Alin Câmpeanu a introdus toate rezultatele la calculator și cu ajutorul acestuia a împărțit perechile la table.

Categoria A:
Profesioniști seniori:
Locul I: Mózes Ervin (Arad)
Locul II: Kelly Ladislau (Arad)
Locul III: Bányai István (Iula)

Categoria B:
Juniori:
Locul I: Alb Flavius (Arad)
Locul II: Tamás Kornél (Iula)

Categoria C:
Micii profesioniști:
Locul I: Alboni Denis-Dean (Timișoara)
Locul II: Varga Tamás (Iula)
Locul III: Petru Otlăcan jr (Bichișciaba)

Categoria D:
Amatori Seniori:
Locul I: Sallay János (Bichișciaba)
Locul II: Vasile Paraschiv (Timișoara)
Locul III: Gheorghe Gázsó (Chitighaz)

Categoria E:
Juniori:
Locul I: Bánszki Attila (Bichișciaba)

Categoria F:
Micii amatori:
Locul I: Köllös Martin (Bichișciaba)
Locul II: Ökrös Zsombor (Orosháza)
Locul III: Krasznai Csaba (Iula)

Categoria G:
Inactivi:
Locul I: Petru Stan (Iula)
Locul II: Horváth László (Nyíregyháza)

Dr. Horváth László, profesor universitar: – Mă bucur că am avut posibili-

tatea să particip la competiția dumneavoastră. A fost un concurs foarte bine organizat.

Mózes Ervin: – M-am distrat bine și m-am simțit bine la dumneavoastră, sper că și la competiția din iarnă o să ne întâlnim.

Petru Otlăcan jr: – Din păcate, în categoria C m-am calificat numai pe locul trei, dar mă bucur mult că am câștigat partide foarte valoroase.

Concursul a fost sponsorizat de săptămânalul „Foaia românească”, de familia Petru Otlăcan și de Mihai Oros, cărora le mulțumim și pe această cale pentru ajutor.

Așteptăm cu mult drag iubitorii șahului la următorul concurs, care va avea loc pe 28 decembrie 2013, sâmbătă, de la ora 8.30, la sediul redacției „Foaia românească” din Iula.

MIC

Costumul românesc a Smarandei Brăescu va fi recreat cu sprijinul TAROM

Pe 21 iunie, TAROM a anunțat lansarea proiectului de recuperare a unuia dintre costumele populare purtate de Smaranda Brăescu. Compania națională de transport aerian TAROM, promotoare a valorilor autentice românești își face o datorie de onoare din a susține acest demers.

Prima aviatore și prima parașutistă româncă cu brevet, Smaranda Brăescu, a fost un om al performanțelor profesionale și o mare ambasadoare a suflului și portului popular românesc. În planor sau la dineuri și recepții oficiale de cea mai înaltă ținută, pe toate meridianele lumii, Smaranda Brăescu a îmbrăcat cu demnitate și mândrie costumul românesc, pe care îl considera cel mai elegant costum de gală.

„Proiectul de recuperare a unuia dintre costumele Smarandei Brăescu propus de compania TAROM se dorește deopotrivă un gest de susținere a certelor valori culturale românești, de stimulare a conștiinței patriotice și de omagiere a unui dintre profesioniștii aerului. Ca tribut adus unui

om care a făcut istorie în aviația românească și mondială, compania TAROM și-a botezat cu numele Smaranda Brăescu încă din 2007, una dintre aeronavele sale, un Airbus 318", a declarat *Christian Heinzmann*, Director Executiv TAROM.

Costumul propus de TAROM, în care ia va ocupa un loc central, va fi creat de arhitecta *Ioana Corduneanu*, care va realiza o sinteză a motivelor folclorice românești ce au împodobit costumele populare purtate de Smaranda Brăescu.

Pe parcursul întregului proces de creație compa-

nia TAROM și Ioana Corduneanu vor oferi publicului informații despre stadiul de lucru al proiectului, precum și despre simbolistica artistică, culturală și antropologică a motivelor ornamentale, pe pagina www.facebook.com/tarom.ro.

Proiectul se va finaliza pe 1 decembrie 2013, de ziua națională a României, când TAROM va oferi costumul „Smaranda Brăescu” drept premiu al unui concurs, unuia dintre pasagerii săi. Detalii despre condițiile de participare la concurs vor fi postate în scurtă vreme pe paginile de Facebook anunțate.

Castelul de basm al Corvinilor

Una dintre cele mai prestigioase publicații media din Statele Unite ale Americii, huffingtonpost.com, a realizat un top al castelelor desprinse „din poveștile cu zâne”. Printre cele zece construcții amintite de huffingtonpost.com ca locuri care ar putea fi oricând sălașuri ale unor personaje de basm

a fost inclus și Castelul Corvinilor din Hunedoara. „Este ceva magic în aceste structuri masive. Cu toate că umplu paginile cărților de povești, aceste locuri remarcabile există și în viața reală. Unele sunt castele moderne, în timp ce altele sunt gotice și medievale. Ele pot fi vizitate pe

tot globul”, scriu redactorii de la huffingtonpost.com.

Alături de Castelul Corvinilor, în topul realizat de publicația on-line din Statele Unite sunt amintite castelul Leslie din Irlanda, castelele Neuschwanstein, Eltz și Hohenschwangau din Germania, castelul din Sussex din Marea Britanie și palatul Lichtenstein din Baden-Württemberg.

Nu este prima dată când Castelul medieval de la Hunedoara este inclus într-un astfel de clasament. Monumentul a fost nominalizat între cele mai înfricoșătoare obiective turistice din lume, în topul cetăților vechi despre care se spune că sunt bântuite, dar și al celor mai fascinante castele medievale din Europa.

Cartea săptămânii

Cristina Rhea: Românii secolului XXI

Volumul „Românii secolului XXI”, recent publicat de scriitoarea *Cristina Rhea* la Editura Pro Universitaria, cuprinde 32 de interviuri cu personalități din sfera culturală românească și din alte domenii importante ale societății. Printre alții, i-a avut ca interlocutori pe *Oana Pellea*, *Dan Puric*, *Ana Blandiana*, *Matei Vișniec* și *Gigi Căciuleanu*.

Temele de discuție din interviurile realizate de Cristina Rhea tratează ideea națiunii române, precum și destinul poporului român pe plan cultural, social, istoric și politic. Volumul este disponibil atât în format print, apărută la Editura Pro Universitaria, cât și online, pe CorectBooks. „Prin tehnicile jurnalistice de redactare cele mai percutante (interviu-anchetă), am realizat un tablou cât mai variat al problemelor, tensiunilor și conflictelor, pe plan social, politic și cultural, care s-au abătut asupra teritoriului românesc de la instaurarea comunismului și până în prezent,” spune Cristina Rhea despre cartea sa. Fragmente din interviul cu actrița *Oana Pellea* au fost publicate în *Ziarul Metropolis*, chiar de către scriitoare. Discuția a avut loc în anul 1999.

„Pentru cuvântul «teatr», primul termen care îmi vine în minte, este cuvântul «voluptate»”. „Există o enormă voluptate de a-i ajuta pe alții, de a fi pe scenă, de a fi ridicat cu doi metri deasupra unei săli de oameni care vin să se uite la tine. Este un mare privilegiu, pe care eu consider că nu-l merităm nici unul dintre noi, dar ni se întâmplă. Și atunci, trebuie onorat cât mai curat și mai responsabil”, punctează actrița.

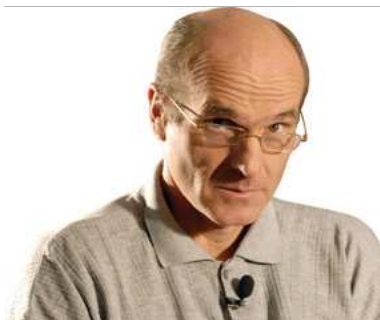
Întrebată de Rhea Cristina cum poate defini starea de european a actorului român, *Oana Pellea* a replicat: „Familia actorului este peste tot la fel, indiferent că se află în Japonia, în SUA; te simți acasă oriunde, chiar dacă te duci într-un oraș pe care nu-l cunoști, la capătul lumii, se deschide o ușă și intri, așa, ca într-o cutie neagră, plină de praf, dar care este casa ta. În clipa următoare, ești la tine acasă. E un miracol.”

Rhea Cristina, scriitor și jurnalist, născută la 6 aprilie 1973 în orașul Găești, județul Dâmbovița, România. Din 2002, este membru al Uniunii Scriitorilor din România. Până în prezent, a publicat 8 cărți în domeniul Literaturii, al Jurnalismului și al Științelor Comunicării. În 2007 a fost bursierul fundației Kulturkontakt Austria, Programul de Rezidență artistică „Writers-in-Residence”, Viena, Austria. Din 2011 este doctorand în Științe Umaniste la Facultatea de Litere (Departamentul de Literatură), Universitatea din București, România.

ROMÂNII SECOLULUI XXI

TV

Nocturne

5 iulie, ora 23.10, TVR Internațional

Realizator: Marina Constantinescu
Invitat: Cristian Tudor Popescu
Motto-ul emisiunii este: „Într-o lume prizonieră în cotidian vă invităm la o călătorie. Spirituală. Fără frontiere.” Realizatoarea emisiunii, criticul de teatru Marina Constantinescu, invită de fiecare dată la conversație câte un creator de frumos: regizor, pictor, arhitect, scriitor, etc. „Nocturne” este una dintre puținele emisiuni cu temă culturală, în care protagoniștii sunt oameni de calitate. Este gura de aer proaspăt pentru telespectatorii care doresc să evadeze din spațiul emisiunilor comerciale.

Distractis show – Dependenți de comedie

6 iulie, ora 21.00, TVR1

Best of cu: Doru Antonesi, Florin Constantin, Cristian Grețcu, Cătălin Mireuță, Ioan Gyuri Pascu, Doru Pircălabu, Silviu Petcu, Simona Stoicescu, Dan Rădulescu, Alma Căldare
Cu sloganul „râsul nu vindecă, dar creează dependenți”, „Distractis Show” revine cu un nou serial – „Dependenți de comedie”. La „Distractis Show”, puteți urmări o sesiune de terapie a unui grup de dependenți de comedie. După tipicul acestor sesiune, fiecare participant își expune problema care îl aduce în grup și o discută cu cei patru participanți. Prezentările personajelor sunt ilustrate cu miniscenete, interviuri, parodii muzicale, cinematografice sau teatrale care îmbină umorul elegant, spontan, improvizat, cu satira politică sau cu episoade din istoria neromantată a prostiei universale.

Moromeții

7 iulie, ora 23.50, TVR Internațional

Excelentă ecranizare a celui mai cunoscut roman al lui Marin Preda, acest film realizat în 1988 în regia lui Stere Gulea reconstituie existența celei mai fascinante și zbuciumate familii din literatura română, pe parcursul a multor decenii care marchează trecerea de la idilul unor epoci la sumbrul altora. „Moromeții” ar fi fost doar o altă ecranizare a unei capodopere clasice, dacă nu ar fi avut o distribuție fenomenală. Victor Rebengiuc este genial în rolul lui Ilie Moromete, iar Mitică Popescu este foarte plauzibil în rolul lui Cocolișă. Alte roluri de neuitat sunt cele ale lui Dorel Vișan (Bălosu), Florin Zamfirescu (Marmorșblanc) și Teodora Măreș (Ilinca). De asemenea, Gina Patrichi are o prestație memorabilă.

FILM

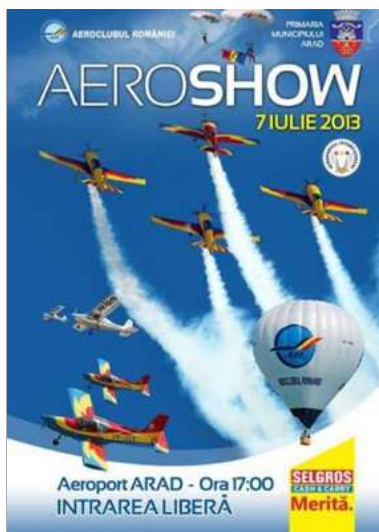
Caravana Filmelor TIFF

În perioada iulie-septembrie, cea de-a patra ediție a Caravanei TIFF/ Operation Kino se va desfășura în 13 orașe din România: Buzău, Timișoara, Oradea, Bistrița, Suceava, Fălticeni, Iași, Roman, Bacău, Galați, Focșani, Brașov, Deva.

Asociația pentru Promovarea Filmului Românesc (APFR), organizatorul Festivalului Internațional de Film Transilvania (TIFF), împreună cu Festivalurile de Film de la Sofia, Sarajevo, Istanbul și Odessa și Reelport, își propun prin această caravană să promoveze arta cinematografică și să aducă în atenția publicului cele mai bune filme ale momentului.

Ediția din 2013 va bucura cinemafiliilor cu o selecție de filme de succes prezentate la TIFF, printre care se numără „Blancanieves” / „Albă ca Zăpada” (regia Pablo Berger), câștigător a zece premii Goya și propunerea oficială a Spaniei la Oscarul pentru Cel mai bun film străin; „Prince Avalanche” (regia David Gordon Green), distins cu Ursul de Argint pentru Cel mai bun regizor la Festivalul de Film de la Berlin 2013 și „An Episode in the Life of an Iron Picker” / „Un Episod din Viața unui Culegător de Fier Vechi” (regia Danis Tanovic), o dramă emoționantă premiată la Berlin 2013 cu Premiul special al juriului și Ursul de Argint pentru Cel mai bun actor. Din programul Caravanei nu vor lipsi nici filmele românești ale momentului, „Poziția Copilului” (regia Călin Netzer), „Și caii sunt verzi pe pereți”, al treilea lungmetraj regizat de Dan Chișu și comedia „Funeralii Fericite” (regia Horațiu Mălăele).

Intrarea la proiecțiile de filme este liberă, iar primul popas al Caravanei este la Buzău (1-3 iulie, Parcul Tineretului), după care se va opri la Timișoara (12-14 iulie) și apoi la Oradea (15-17 iulie). Pentru mai multe detalii cu privire la program puteți accesa pagina oficială a Festivalului www.tiff.ro și pagina de Facebook a evenimentului.

Miting Aviatic la Arad

Duminică, 7 iulie 2013, ora 17.00

Aeroportul Arad

Aeroclubul României, împreună cu Primăria Municipiului Arad și Aeroportul Arad vă invită pe 7 iulie 2013, de la ora 17.00, la o nouă ediție a Mitingului Aviatic de la Arad. Intrarea este liberă.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

8 IULIE, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Emisiune de Rusalii 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

9 IULIE, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

10 IULIE, MIERCURI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

11 IULIE, JOI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

12 IULIE, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Marieta Gavra: „Femei celebre” 16.30: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

13 IULIE, SÂMBĂȚĂ (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: „Pe unde Europei” – emisiune euroregională realizată de studiourile de radio din Timișoara și Seghedin 17.55: Încheiere

14 IULIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

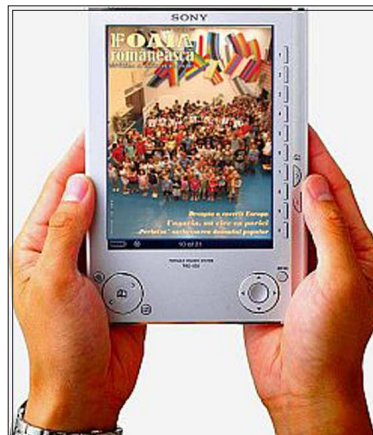
16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 10 iulie, m1, ora 12.55

joi, 11 iulie, Duna TV, ora 7.00

Sâmbătă, 13 iulie, se vor împlini 30 de ani de la moartea părintelui vicar Teodor Misaroș, cel care a slujit în parohiile din Apatuș, Săcal și Micherechi. Cu ocazia acestei comemorări, redacția noastră a realizat un film, în care credincioșii parohiilor amintite, și familia părintelui, îi vor evoca personalitatea. Domnul părinte Misaroș este mult apreciat și iubit și după trei decenii, de când nu se mai află printre noi. Realizator: **Tiberiu Boca**

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

Glume

O firmă din Vaslui oferă servicii funerare complete: „La cerere, ți-l și omorăm.”

70% dintre români trăiesc în stres. Restul de 30% trăiesc în Italia, Franța, Germania, Spania...

Un tip intră într-o librărie și cere o carte despre sufocare. Vânzătoarea: „Doriți și o pungă?”

E oficial: Bacul se va da fără camere de supraveghere! Reprezentanții Ministerului Învățământului au declarat: „Prea multe eleve se dezbrăcău din reflex...”

Soacra către ginere:
– Dacă mă urăști atât de mult, de ce ai o poză cu mine pe șemineu?
Ginerele:
– Ca să țin copiii departe de foc.

De Paște am fost pe litoralul bulgăresc. Aproape ca la noi: drumuri proaste, mașini vechi, majoritatea înmatriculate în Bulgaria.

Culmea ghinionului: Să cazi în carul cu fân și să-ți intre acul în fund...

Cum a devenit ia uniformă la liceul Bălcescu din Julia

Până la sfârșitul anilor 1980, toate elevele de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Julia au purtat ca uniformă obligatorie ia românească. Despre cum s-a lansat această idee, domnul *Ioan Budai*, directorul de atunci al liceului românesc julan, ne-a mărturisit că ia s-a purtat ca uniformă în școală încă de pe vremea când liceul funcționa în vechea clădire din centrul orașului, unde azi se găsește biblioteca orașenească.

În acea vreme, de 1 Mai, în fața clădirii se afla acea tribună principală pe care urcau mari conducători de partid, de stat și a sindicatelor din acea vreme și alte personalități julane, care erau la diferite întreprinderi sau erau decorați la evenimentele mai importante. De fiecare dată se pretindea ca la astfel de manifestări clădirea să fie decorată mai deosebit, să aibă un aer de sărbătoare. Fonduri speciale pentru aceste decoruri nu se acorda, astfel profesorii și elevii de la școala românească încercau să improvizeze tot felul de desene, panouri sau textile, pentru ca spatele acelei tribune să

arate cât mai frumos. Astfel, școala scăpa de critici din partea organizatorilor. Înainte de aceste evenimente, școlile și instituțiile din oraș erau convocate la o ședință unde li se comunica cum să se pregătească de aceste serbări, iar dacă șefii nu erau mulțumiți se primea critici serioase. Un lucru foarte important era și uniforma elevilor și a participanților la defilare, iar școala nu-și putea permite să comande costumații de defilare pentru toată lumea, așa că la început se confecționa tot felul de planșe colorate, stegulețe, etc. Însă nu s-a renunțat la ideea de a avea o uniformă unică pentru elevii de la Bălcescu.

După ce într-o excursie în România cu familia, directorul Ioan Budai a cumpărat pentru fiica sa o ie românească, întorcându-se acasă a propus și profesorilor să încerce să promoveze în școală ideea de a procura și părinții pentru elevele de la Bălcescu aceste frumoase bluze tradiționale. Bineînțeles, școala nu avea posibilitatea să cumpere atâtea ii pentru fiecare, însă a fost acceptată propune-

rea atât de profesori cât și de părinți. La început doar câteva fete au avut ie, iar cu timpul lumea s-a obișnuit și purtarea ei a devenit o tradiție. La un moment dat a devenit atât de firesc purtarea ei încât mulți dintre elevii care mergeau cu părinții să se înscrie la liceu aveau deja ia procurată. Bluza tradițională românească a devenit un specific al liceului și nu a deranjat pe nimeni.

La românească începe să fie din nou la modă. Ar fi bine dacă acest val ar ajunge și la școlile cu profil românesc din Ungaria, pentru că le-ar conferi un aer special, unul românesc. Priviți imaginile alăturate, atât cele vechi, de pe vremea când încă s-a purtat ie la liceul românesc, cât și modelele mai noi, și decideți singuri dacă ar fi o idee bună sau nu să purtăm și noi, românii din Ungaria, acest frumos veșmânt în zilele de sărbători. **E.Ș.**

